

PIET KILLAARS

100 JAAR

NEDERLANDS

BUNDELAANTEN

Piet Killaars 100 jaar

Piet Killaars (1922, Tegelen – 2015, Maastricht) was een bijzonder getalenteerde beeldhouwer en staat voor een prominent kunstenaarschap in Limburg. Bij het Nederlandse publiek is hij vooral bekend van zijn monumentale beelden in de openbare ruimte. Zijn vormtaal kenmerkt zich door een geabstraheerde en symbolische weergave van groeiprocessen, die zowel kracht als kwetsbaarheid uitdrukken.

Piet Killaars 100 jaar toont een overzicht van sculpturen en voorstudies afkomstig uit de collectie van het Bonnefanten. Een deel van de voorstudies is een schenking van de erven Killaars. Het vroegste werk dateert van 1955. Tezamen geven ze een indruk van een virtuoze beeldhouwer en gedreven vakman, die met de natuur als niet-aflatende inspiratiebron zijn werk een spirituele dimensie weet te geven.

Piet Killaars was docent aan de Academie in Tilburg (1967-1970) en aan de Academie in Maastricht (1970-1986). Hij was lid van de Raad voor de Kunst (1962-1968) en van de Rijksadviescommissie beeldhouwkunst. Hij droeg de Orde van de Nederlandse Leeuw en daarnaast was hij ereburger van de stad Maastricht.

Piet Killaars, *Vitrinekast met objecten*, ongedateerd, vitrinekast en hout, 179,5 x 345 x 41 cm. Collectie Bonnefanten. Foto: Roy Villevoeye.

Studie en inspiratie

Piet Killaars treedt in 1939 in dienst van het plaatselijke keramisch bedrijf, Russel-Tiglia, dat een nieuwe kunstnijverheidsafdeling start. Limburgse kunstenaars zoals Charles Eyck (1897-1983) en Suzanne Nicolas (1897-1985) voeren daar hun werken in keramiek uit waarbij Killaars ze technisch ondersteunt. De jonge Killaars heeft intussen teken- en beeldhouwlessen in Venlo en Tegelen en vertrekt in 1941 naar Maastricht. Daar vervolgt hij zijn studie bij de bekende beeldhouwer en keramist Charles Vos (1888-1954) en voorziet in zijn levensonderhoud door bij een keramisch atelier in Maastricht te werken. Tussen 1943 en 1944 duikt hij onder.

Na de bevrijding maakt Killaars diverse reizen en werkt hij bij verscheidene beeldhouwers in Nederland en België. Tijdens een studiereis naar Frankrijk raakt hij onder de indruk van het werk van vooruitstrevende beeldhouwers, waaronder Germaine Richier (1902-1959) en Alberto Giacometti (1901-1966). Deze kunstenaars worden geassocieerd met het existentialisme, een stroming die de desolate eenzaamheid van de op zichzelf teruggeworpen mens centraal stelt. Dit is een reactie op de Tweede Wereldoorlog, die bij iedereen en ook Killaars zijn sporen nalaat. Hij vervolgt zijn studie aan de Jan van Eyck Academie bij Oscar Jespers (1887-1970). Jespers was internationaal befaamd en oefende als bedreven steenhakker veel invloed uit op de jonge Killaars.

Monumentale opdrachten

Killaars maakt al snel naam voor zichzelf. Zijn werk wordt getoond in binnen- en buitenland, maar het zwaartepunt van zijn kunstenaarschap ligt in de vele monumentale opdrachten voor de openbare ruimte in Limburg en de rest van Nederland. Kleinschalige werken zijn opgenomen in onder meer: Koninklijk Museum voor Schone Kunsten,

Antwerpen; Museum De Lakenhal, Leiden; Centraal Museum, Utrecht; Museum van Bommel van Dam, Venlo. Bovendien zijn ze te zien in verschillende particuliere verzamelingen in binnen- en buitenland.

Figuratieve geometrie

Killaars' oeuvre toont een kunstenaar op zoek naar een vormtaal die zich verhoudt tot de grotere verbanden in en buiten de kunst. Het werk maakt een lange ontwikkeling door van figuratie naar abstractie, gebaseerd op observaties van de krachten en werkingen van organische groei in de natuur. Ook in zijn latere, meer abstracte werken blijven de sporen van de oorspronkelijke inspiratiebron, de natuur, zichtbaar.

Piet Killaars, *Vaandeldragers*, 1955, keramiek chamotte, 50 x 40 x 35 cm. Collectie Bonnefantien. Foto: Peter Cox.

Piet Killaars, *Koraal*, 1968 – 1970, aluminium en graniet, 66 cm (h).
Collectie Bonnefanten. Foto: Peter Cox.

Zijn meer recente werk typeerde Killaars zelf als figuratieve geometrie; een hulde aan wiskundig niet achterhaalbare, maar voor hem zonder twijfel bestaande, wetmatigheden in de natuur. Dit uit zich in zijn werk in ritmische herhalingen, die oneindig kunnen doorgaan. Voor zijn beelden gebruikt hij verschillende materialen zoals marmer, brons, terracotta, steengoed, travertin, roestvrij staal, aluminium, graniet, bamboe en hout.

Atelierpraktijk

De reeks middelgrote voorstudies en de grote vitrinekast met tal van kleinschalige studies, zijn direct afkomstig uit het atelier van Killaars. Tezamen geeft het een fraai inkijkje in de dagelijkse praktijk. Het toont heel direct de hand van Killaars en het geeft inzicht in zijn proces van werken en zijn gedachtegoed.

De kunstenaar ordende zijn studies in de vitrinekast volgens een heel precies systeem, aldus dochter Fransje Killaars. Dat systeem laat zich overigens niet gemakkelijk raden, maar als uniek kunstenaarsarchief draagt het bij en nodigt het uit tot verder onderzoek naar Killaars' oeuvre en zijn tijd.

De reeks sculptuurtjes en een enkele maquette zijn voorstudies voor grote monumentale werken in de openbare ruimte. Ze zijn veelal uitgevoerd in eenvoudig, gemakkelijk te bewerken materiaal zoals gips en hout. Hier zien we de virtueuze hand van Killaars aan het werk, die bij het ontwikkelen van een sculptuur het materiaal zélf laat spreken.

Links: Piet Killaars, *Doorgang, Poort en Boot*, 1980, eik en ijzer, 300 x 60 x 290 cm.
Collectie Bonnefanten. Foto: Roy Villevoe.

Boven: Piet Killaars, *Vormstudie*, 1930 – 2000, papier en inkt, 50 x 75 cm. Collectie Bonnefanten. Foto: Peter Cox.

Piet Killaars 100 jaar

11.02.2023 – 07.01.2024

Curator

Paula van den Bosch in samenwerking met Fransje Killaars en Roy Villevoeye

Projectleider

Marijntje Knapen

Projectassistent

Suzanne Wewers

Tekst

Paula van den Bosch

Film

Interview: Roy Villevoeye

Editing: Strictua

Ontwerp

Pati Petrykowska/Bonnefanten

Drukkerij

Drukpartners Zuid B.V.

Bonnefanten wordt gesubsidieerd door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, de Provincie Limburg en de VriendenLoterij. De tentoonstelling is mede mogelijk gemaakt door het Mondriaan Fonds.

Alle werken Piet Killaars: Collectie Bonnefanten. Met dank aan de erven Piet en Hélène Killaars - van der Lubbe.

We danken alle rechthebbenden voor hun toestemming om hun materiaal te reproduceren. Mochten er ondanks ons intensief onderzoek rechten over het hoofd zijn gezien, neem contact op met de uitgever teneinde legitieme rechten te compenseren.

Coverbeeld: Piet Killaars, *Cirkelende beweging*, 1978, bronze, 99,5 x 75 x 92 cm. Collectie Bonnefanten. Foto: Peter Cox.

Deze tentoonstelling is mede mogelijk gemaakt door:

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

provincie limburg

VRIENDENLOTERIJ

M
mondriaan
fonds

